

Forundersøgelse – VP2

Vandplanprojekt Gøggårds Bæk aal1.1.0495

Vandområdeplan: Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak
Hjørring Kommune

Indsats

Projektet omfatter vandløbsforekomst aal1.1.0495, der er 1,863 km og beliggende i Gøggårds Bæk. Vandløbsforekomsten omfatter følgende indsats udpeget i vandområdeplan 2015-2021 for Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak:

Etablering af træer på 1,00 km af strækningen.

Indsatsen har til formål at forbedre de fysiske forhold i vandløbsforekomsten.

Vandløbsforekomsten er ikke direkte beliggende i et Natura 2000-område, men udmunder i Uggerby Å. Den nedre del af Uggerby Å er omfattet af Natura 2000-område nr. 5 Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb.

Formål

Formålet med forundersøgelsen er, at belyse om projektet opfylder kriterierne for at opnå tilskud og derved tilvejebringe et grundlag for om projektet kan realiseres, og i hvilken form og omfang projektet kan/skal realiseres. Forundersøgelsen skal således sikre at indsatsen kan realiseres i overensstemmelse med de øvrige indsatser, og at indsatsen realiseres således at det er i overensstemmelse med den eksisterende strækning.

Forundersøgelsen skal ligeledes undersøge muligheden for at realisere indsatsen. Vurdering om mulighed for realisering medfører bl.a. undersøgelse af:

1. Er projektet omkostningseffektivt.
2. Forbedres passage for vandrende fisk og/eller forbedrede opvækst- og gydeforhold for fisk og forbedrede forhold for akvatisk flora og fauna i øvrigt.
3. Tilpasses faldet de lokale forhold og fiskebestande. Faldet skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰.
4. Anlægges brinkanlæg så de ikke bliver stejle end 1:1,5.
5. Sammensætningen af det fremtidige bundsubstrat.
6. Maksimalvandføring og tilpasning af sandfang ved etablering af sandfang.
7. Vandføringen i omløbsstryg.

8. Vandløbsbundens kote på eksisterende og projekterede forhold og i forhold til terræn.
9. Træers placering.
10. At der ikke sker skade på dyre og plantearter, der er omfattet af bilag 3 og 5 i naturbeskyttelsesloven.

Forundersøgelsen redegør således for, hvordan indsatsen forventes at kunne bidrage til opnåelse af miljømålet samt, hvordan projektet forventes at kunne gennemføres og om det lever op til kriterierne i kriteriebekendtgørelsen § 5. Forundersøgelsen belyser endvidere relevante forhold vedrørende prioriteringskriterierne i § 6.

Forundersøgelsen skal endvidere redegøre for om det er muligt at opnå de nødvendige tilladelser for realisering.

Eksisterende forhold

Vandløbsforekomst aal1.1.0495 er del af det offentlige vandløb Kristiansminde Bæk, som udmunder i Uggerby Å.

Opstrøms og nedstrøms vandløbsforekomst aal1.1.0495 er der i vandplan 1 gennemført eller i gang med at blive realiseret følgende indsatser:

- AAL-222
- AAL-223
- AAL-221
- AAL-220

Kristiansminde Bæk har en længde på 3,1 km. Vandløbet fremtræder som reguleret men med strækninger af semi-naturlig karakter med høller, stryg og underskårne brinker. Faldforholdene er her generelt gode, de fysiske forhold pænt varierede og bunden flere steder fast med sten og grus.

Potentialet for målopfyldelse vurderes som opfyldt.

Den fysiske tilstand er god ifølge seneste vurdering fra staten.

DVFI

På station 3020101030 i Kristiansminde Bæk ud for gården Lilholt, blev vandløbet senest vurderet efter Saprobiesystemet i 2006. Vurderingen her udmunder i en forureningsgrad I-II (uforurennet-svagt forurennet).

Fisk

DTU Aqua's seneste vurdering af *Gøggårds Bæk-Kristiansminde Bæk* hviler på en undersøgelse fra 2009.

På den øverste del karakteriserer DTU de fysiske forhold som ringe, da bækken her er sandet og uden variation. Ved Mygdal Kirkevej har bækken et godt fald og nogen sandvandring, med de bedste forhold nedstrøms landevejen.

DTU beskriver strækningen ned til Gøggårds Bro som reguleret med begrænset variation og fast sandet/leret bund. Der er ingen gydemuligheder på strækningen og DTU anbefaler derfor etablering af gydebanks og udlægning af skjulesten. Strømforholdene er generelt gode og nedstrøms Gøggårds Bro får bækken et naturligt slynget forløb. Her er der på en kortere strækning udmærkede gydeforhold, hvilket viser et fint potentiale i Gøggårds Bæk såfremt de rette fysiske forhold tilvejebringes.

DTU har givet lokalitet 116, ved Kabbeltvedvej/Kirkevej, en biotopkarakter-vurdering på 2 for ½-årsfisk svarende til at lokaliteten bør kunne huse 30 stk. pr. 100 m², mens lokalitet 117, ved Hejselbækvej, har fået en vurdering på 3 for ½-årsfisk svarende til 45 stk. pr. 100 m².

Lokalitet 119, ved Kristiansmindevej, har fået en biotopkarakter-vurdering på 3 for ½-årsfisk svarende til 45 stk. pr. 100 m², mens lokalitet 121, ud for gården Lilholt, har fået en vurdering på 4 for yngel svarende til 240 stk. pr. 100 m².

Mulig realisering af projektet

Hjørring Kommune har ved forundersøgelsen fundet, at udlægning af groft materiale ikke er nødvendigt, da vandløbet i sin nuværende form har en tilfredsstillende variation i bundsubstrat. Etablering af træer vil skabe den nødvendige variation i den eksisterende grøde og skabe tilstrækkelig variation ved skygge og rødder, der med tiden vokser ud i vandløbet og dermed er med til at stabilisere brinkerne. Forundersøgelsen har således afdækket, at det kun er nødvendigt at anvende virkemidlet etablering af træer.

Hjørring Kommune vurderer, at det er muligt at gennemføre projektet som beskrevet i detailprojektet (Bilag 2).

Regulativ Beskrivelse

Eksisterende

Kristiansminde Bæk er omfattet af regulativ for kommunevandløb nr. 10.4 i Hjørring Kommune. Kristiansminde Bæk har en samlet længde på 2.353 m.

Der skæres grøde jfr. Sindal Kommunes fællesregulativ.

Kommende

Hjørring Kommune arbejder på en samlet regulativrevision for alle kommunens vandløb. Revisionen vil betyde, at de nuværende regulativer samles i 16 overordnede regulativer, der omfatter hele vandløbssystemer.

I forbindelse med regulativrevisionen udarbejdes der også vedligeholdelsesbestemmelser for de private vandløb.

Relation til beskyttet natur og arter

Strækningen er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Der er ikke registreret beskyttede eller fredede arter i og omkring vandløbene ved indsætserne.

Relation til Natura 2000

Der er ikke registreret arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV og bilag 3 i naturbeskyttelsesloven i området omkring indsætserne.

Odder, der er på bilag 3, findes over hele Vendsyssel. Gøggårds Bæk-systemet er et potentielt levested for Odder. Hjørring Kommune vurderer derfor, at det er sandsynligt at Odder kan forekomme i og ved vandløbene. Realisering af indsatsen vurderes ikke at have betydning for Odder.

Gøggård Bæk-systemet er ikke direkte beliggende i et Natura 2000-område, men udmunder i Uggerby Å. Uggerby Å's nedre del, er omfattet af Natura 2000-område 5 Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb. Herudover udmunder Uggerby Å i Skagerrak, der er omfattet af Natura 2000-område 1 Skagens Gren og Skagerrak.

Realisering af indsætserne vurderes ikke at have betydning for Natura 2000 området.

Relation til anden lovgivning

Indsætserne ligger i landzone. Hjørring Kommune vurderer, at der ikke kræves landzonetilladelse efter Planloven, da projektet ikke forudsætter ændret areal anvendelse.

Vandløbsforekomsten er omfattet af vandløbsloven. Etablering af træer forudsætter derfor tilladelse efter vandløbsloven. Realisering af indsatsen vurderes ikke, at påvirke vandføringen i et omfang så revision af regulativer er nødvendig.

Nødvendige tilladelser

Hjørring Kommune vurderer, at det er muligt, at opnå de nødvendige dispensationer og tilladelser til etablering af træer. Det drejer sig om dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3, jf. § 65, stk. 3 samt afgørelse efter vandløbslovens kapitel 6 og § 37 samt kapitel 7 i bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016, om vandløbsregulering og restaurering med videre.

Omkostningseffektivitet

Basisdata

Vandløbstype	1
Længde Vandplan 2 indsats	1,863 km
Længde Vandplan 1 indsats	0 km

Længde VP2-VP1	1,863 km
Indsatstype	Etablering af træer 1,0 km
Tilbud - omkostning	5.000 kr.
Referenceværdi	63.714,60 kr.
Referenceværdi x 1,5	95.571,90 kr.

Referenceværdi

Der udplantes 200 rød-el i grupper af 5-10 antal fordelt over 1,00 kilometer.

Den samlede referenceværdi for vandforekomsten er således 63.714,60 kr. Projektet er derfor som udgangspunkt ikke omkostningseffektivt, hvis omkostning til realisering overstiger 95.571,90 kr.

Realiseringsomkostninger

Hjørring Kommune realiserer selv indsatsen etablering af træer på en strækning på 1,00 km.

Hjørring Kommune kan realisere indsatsen for 5.000 kr. (Bilag 5)

De indhentede tilbud er i overensstemmelse med de standardpriser, som Hjørring Kommune har beregnet på baggrund af erfaring med tidligere projekter (Bilag 3).

Løn til eget personale til administration af realiseringsprojektet (dvs. udarbejdelse af realiseringsrapport, tilsyn med udførelse af opgaven mv.) i alt 10.048,25 kr.

Samlet omkostning for realisering af projektet er 15.048,25 kr.

Eftersom referenceværdien*1,5 er 95.571,90 kr. anses projektet for at være omkostningseffektiv.

Effekt af projektet

Etablering af træer vurderes at have følgende effekter:

Det vil på længere sigt reducere tilgængeligheden af lys for vandplanterne og dermed nedsætte væksten. Det vil medføre, at de fysiske forhold i vandløbet kan forbedres ved forskellige mekanismer. Det er bl.a. vist, at træplantning alene kan skabe et mere naturligt vandløbsprofil, da træerne, deres rødder, nedfaldende grene og med tiden også stammer forøger dynamikken i vandets strømning og dermed forbedrer de fysiske forhold. Denne øgede dynamik vil skabe flere levesteder for især smådyrene, samt øge vandløbets evne til at omsætte organisk stof, næringsstoffer og miljøfremmede stoffer. Rødderne holder på brinkerne og giver fiskeskjul, og bladene er vigtig fødekilde for mange smådyr i vandløbet og dermed til gavn for fiskene.

Lodsejer holdning

Berørte lodsejer og deres holdning fremgår af Bilag 4.

Afværgeforanstaltninger

Hjørring Kommune vurderer, at det ikke er relevant med afværgeforanstaltning i dette projekt. Der er derfor ikke udarbejdet forslag til afværgeforanstaltning.

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Detaljeprojekt

Bilag 3: Erfaringspriser fra Hjørring Kommune

Bilag 4: Berørte lodsejer og deres holdning

Bilag 5: Pris for realiseringsprojekt – Materielgården Hjørring Kommune

Bilag 6: Kontrakt

Bilag 7: Timeregnskab

Bilag 8: Løn Charlotte Sørensen

Bilag 9: Løn Christian Sejlund

Bilag 10: Løn Jan Sørensen

Bilag 11: Løn Jens Pedersen

Bilag 12: Løn Poul Træholt